

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ
ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Το αθηναϊκό πολίτευμα λειτουργούσε έως τον εξοστρακισμό του Κίμωνα το 462 π.Χ. όπως το είχε διαμορφώσει ο Κλεισθένης. Μετά τις αλλαγές του Εφιάλτη και του Περικλή, το πολίτευμα έγινε πιο δημοκρατικό: διευρύνεται η λαϊκή συμμετοχή και την εξουσία την ασκεί ο δήμος.

Το κυρίαρχο σώμα στην Αθήνα είναι η εκκλησία του Δήμου.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Σύμφωνα με τον νόμο **όλοι** οι πολίτες της Αττικής είναι μέλη της **εκκλησίας του Δήμου** και στις συνεδριάσεις της ο **κάθε πολίτης** μπορεί να εκφράσει **ελεύθερα** την άποψή του.

Η **εκκλησία** εκλέγει με θητεία ενός χρόνου τα μέλη της **Βουλής των Πεντακοσίων**, η οποία τώρα έχει αυξημένες αρμοδιότητες: προετοιμάζει τους **νόμους** που **ψήφισε** ή **απέρριπτε** η **εκκλησία του Δήμου**.

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ – ΕΝΝΕΑ ΑΡΧΟΝΤΕΣ

Μετά την μεταρρύθμιση του Εφιάλτη, ο Άρειος Πάγος δεν είχε πλέον το δικαίωμα να εκλέγει την Βουλή των Πεντακοσίων. Επίσης δεν ήταν πλέον το μοναδικό δικαστήριο στην Αθήνα. Μπορούσε να δικάσει μόνο υποθέσεις φόνου και εμπρησμού.

Οι Εννέα Άρχοντες δεν εκλέγονται πια αλλά κληρώνονται. Έτσι το αξίωμα είναι πλέον απλά διακοσμητικό.

Ο Άρειος Πάγος, ο πέτρινος λόφος, όπως φαίνεται από την Ακρόπολη

Πηγή εικόνας: <https://de.wikipedia.org/wiki/Areopag>

ΔΕΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ

Οι δέκα στρατηγοί της Αθήνας είναι οι ουσιαστικοί **άρχοντες** της πόλης. Οι ευθύνες τους είναι:

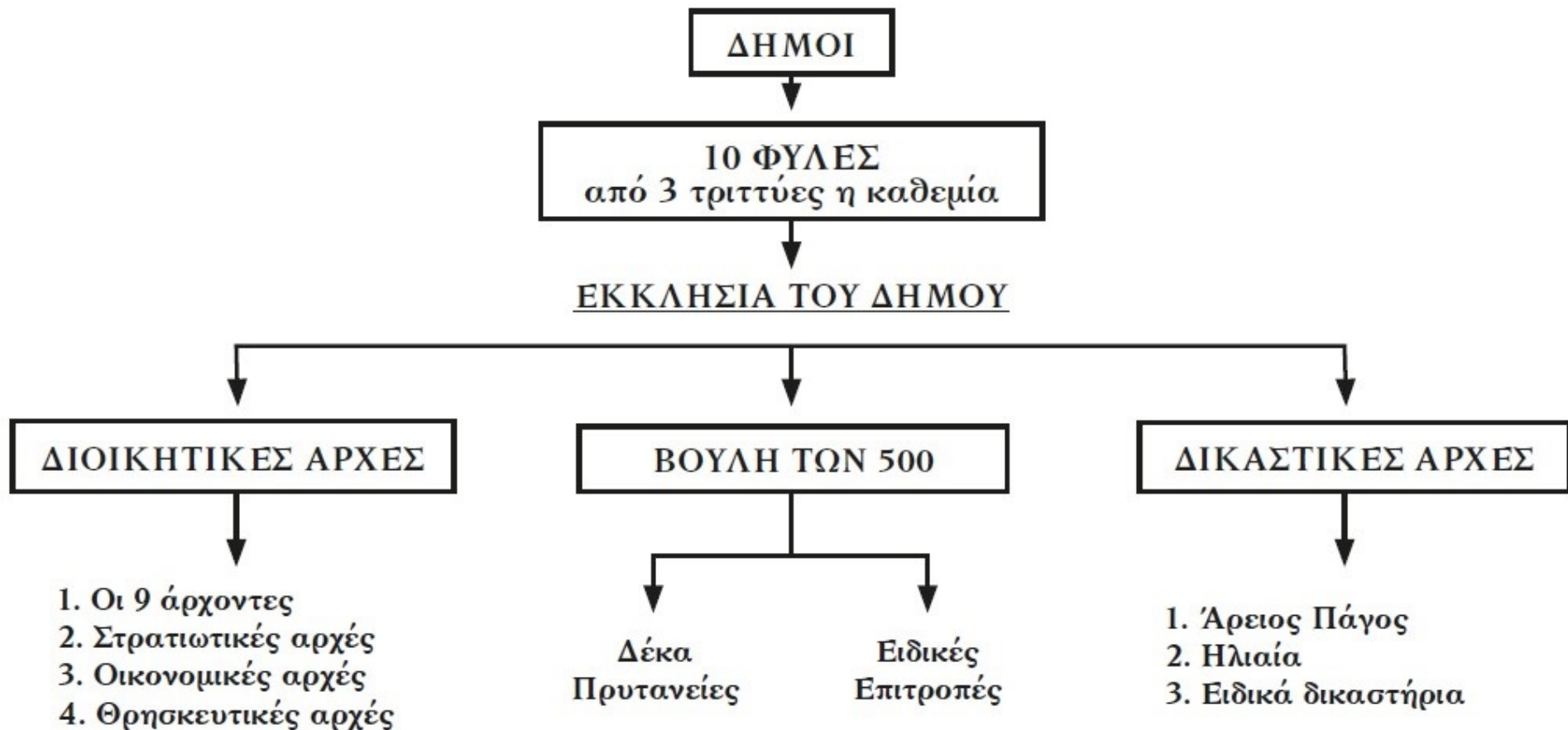
- 1 η εσωτερική ασφάλεια της πόλης
- 2 ο σχεδιασμός της εξωτερικής πολιτικής
- 3 η διοίκηση του **στρατού** και του **στόλου**

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Οι μεγαλύτερες αλλαγές στο δημοκρατικό πολίτευμα της Αθήνας έγιναν στη δικαιοσύνη. Το δικαστήριο που δικάζει τις υποθέσεις στην Αθήνα είναι η **Ηλιαία**. Ένα σώμα δικαστών που αποτελείται από 6.000 μέλη, τα οποία εκλέγονται από την Εκκλησία του Δήμου για έναν χρόνο. Η **Ηλιαία** χωρίζεται σε 10 τμήματα, έτσι αντιπροσωπεύει τις 10 φυλές της Αθήνας και κάθε τμήμα έχει διαφορετική αρμοδιότητα.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

Σημ.: η τριττύς, ή τριττύα είναι διοικητική υποδιαίρεση της φυλής. Κάθε φυλή είχε 3 τριττύες

Χάρτης της Αττικής στην Αρχαιότητα
Οι δήμοι της αρχαίας Αθήνας χαρακτηρίζονται με τρεις όρους:

- α) άστυ
- β) παράλια
- γ) μεσόγαια

Πηγή εικόνας: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος Γ', σελ. 85, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Αθηναϊκό τετράδραχμο

Πηγή εικόνας: <https://de.wikipedia.org/wiki/Tetradrachme>

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η Αθήνα είχε ανάγκη από χρήματα λόγω:

- 1 της πανελλήνιας παρουσίας της
- 2 της συντήρησης του στόλου της
- 3 της οργάνωσης μεγαλοπρεπών εορτών
- 4 το ανέβασμα θεατρικών παραστάσεων
- 5 της αποστολής πρεσβειών σε πανελλήνιες εορτές

Από πού θα έβρισκε η πόλη χρήματα;

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Στην **Αθήνα** δημιουργήθηκε ένα ιδιοφυές φορολογικό σύστημα: οι **λειτουργίες**. Με αυτό το σύστημα υποχρεώνονταν οι **πλούσιοι** πολίτες να προσφέρουν χρήματα, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει η πόλη.

Παράλληλα οι **λειτουργίες** ήταν ένας τρόπος προβολής και ικανοποίησης των προσωπικών φιλοδοξιών των πλουσίων πολιτών της Αθήνας.

ΟΙ ΛΕΙΡΟΥΡΓΙΕΣ

- ο θεσμός της «**τριηραρχίας**» που ήταν τα έξοδα συντήρησης και εξοπλισμού μίας τριήρους.

- ο θεσμός της «**χορηγίας**» που ήταν τα χρήματα για το ανέβασμα μίας θεατρικής παράστασης.

- ο θεσμός της «**γυμνασιαρχίας**» που ήταν τα έξοδα διατροφής και εκγύμνασης αθλητών που θα έπαιρναν μέρος σε «γυμνικούς» αγώνες.

ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

- ο θεσμός της «**εστίασης**» που ήταν τα έξοδα ενός δημόσιου δείπνου στα μέλη μίας φυλής σε περίοδο αγώνων ή θρησκευτικών εορτών

Στους **πολίτες** που προσέφεραν **λειτουργίες**, η πόλη έδινε το δικαίωμα να αναγείρουν αναμνηστικά μνημεία σε περίπτωση νίκης της ομάδας τους σε αθλητικούς ή θεατρικούς αγώνες.

Το μνημείο του Λυσικράτους

Το πιο καλοδιατηρημένο χορηγικό μνημείο της αρχαίας Αθήνας. Βρίσκεται στις παρυφές της Ακρόπολης και μας θυμίζει την νίκη του θεατρικού έργου που χρηματοδότησε ο Λυσικράτης σε θεατρικούς αγώνες. Το μνημείο αποτέλεσε έμπνευση για πολλούς και αντιγράφηκε αρκετές φορές.

Αντίγραφο του μνημείου του Λυσικράτη στους βασιλικούς κήπους του Σύδνεϋ της Αυστραλίας
Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Choragic_Monument_of_Lysicrates

Αντίγραφο του μνημείου του Λυσικράτη στο Calton Hill του Εδιμβούργου στην Σκωτία

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Μαρία Αβερκιάδου (ΠΕ02)